

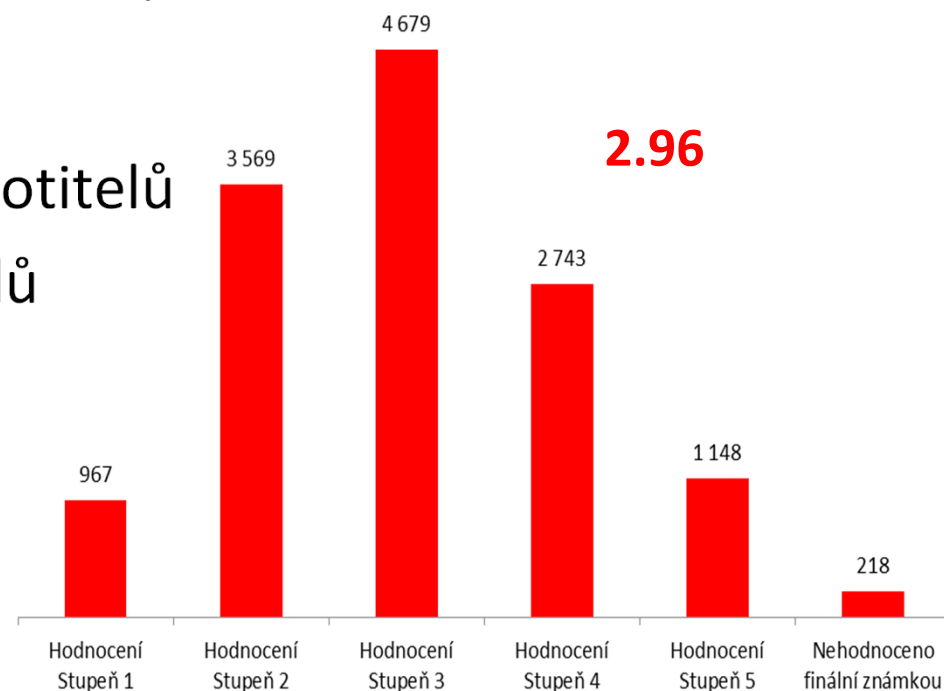
Metodika 2017+ po pěti
letech:
Zkušenosti, poučení a
varování

Hodnocení na národní úrovni

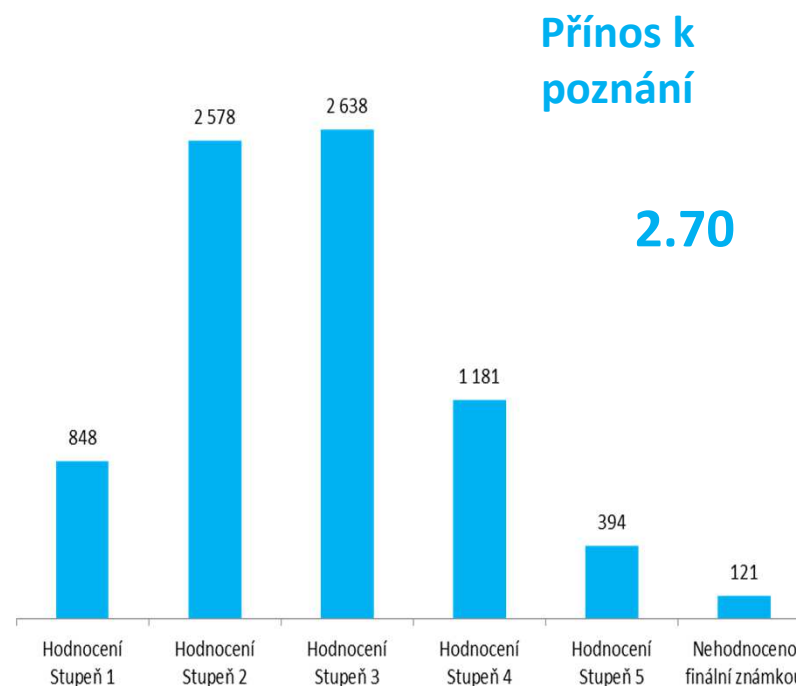
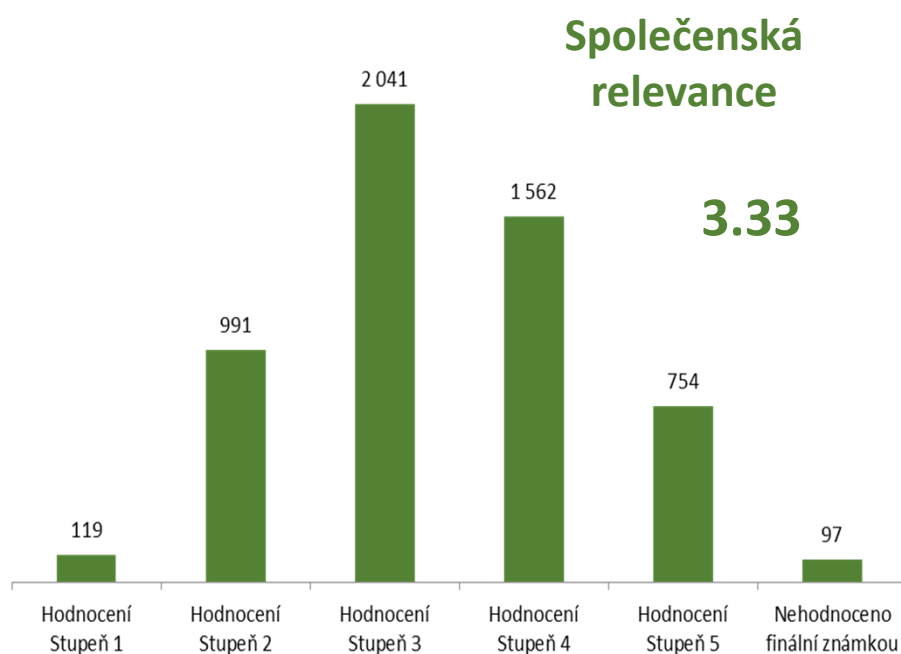
- Modul 1
  - hodnocení vybraných výsledků nástrojem vzdálených recenzí
  - Počet výsledků předkládaných do M1 koreluje s výší institucionální podpory
- Modul 2
  - bibliometrická analýza výsledků typu Jimp, JSc a D podle mezinárodně uznávaných standardních postupů
  - členění výstupů: oborové zprávy, zprávy pro VO, WoS a doplňkově Scopus
- Veškeré výstupy z národního hodnocení jsou veřejně dostupné na webu hodnoceni.rvvi.cz; interaktivní zobrazování výstupů je možné na webu m17.rvvi.cz
- Moduly 3-5
  - Hodnocení provádějí poskytovatelé

Základní statistika v M1 za pět let hodnocení

- Za pětileté období celkem 13324 předložených výsledků
  - 8308 výsledků z VŠ, 2279 z AV ČR, 2737 z rezortních VO
  - 7760 (Přínos k poznání), 5564 (Společenská relevance)
    - 7.5% (3 hodnocení) 84% (2), 4% (1), 4.5% (0)
(Statistika pouze z H21)
- Více než 28000 hodnocení vzdálených hodnotitelů
- Aktuálně v databázi zhruba 1500 hodnotitelů
  - Zahraničních méně než 10% (nejvíce v OP1)
  - 30% výsledků v českém jazyce

Dvě kritéria hodnocení

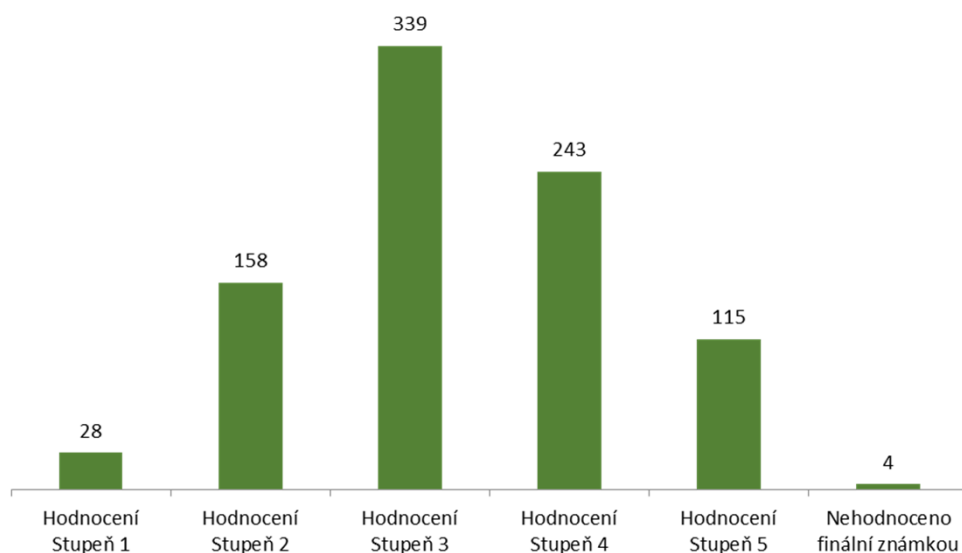

Průměrné hodnocení podle kritéria Společenská relevance je o 0.6 stupně horší než podle kritéria Přínos k poznání

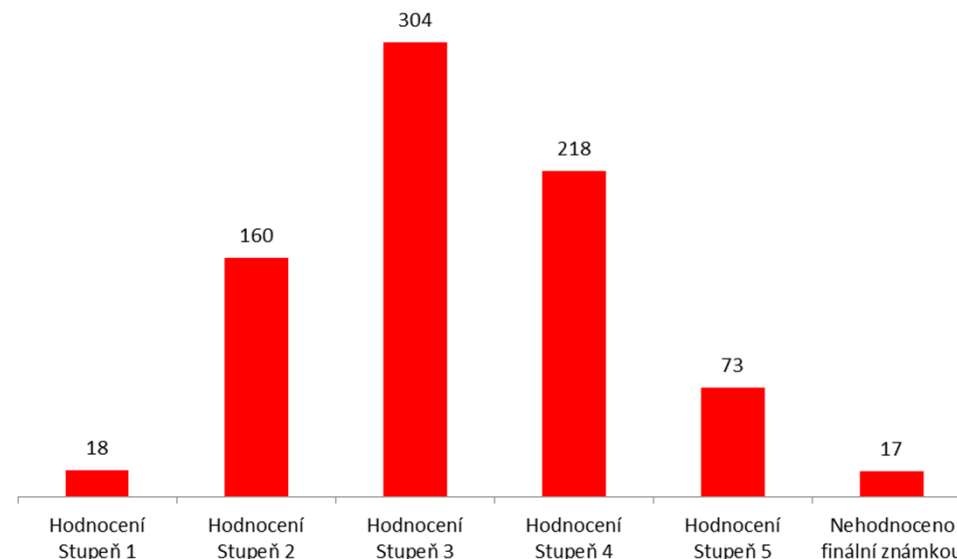
Problémy s kvalitou hodnocení aplikovaných výsledků, v roce 2019 ustavena pracovní skupina, která vedla k implementaci „Příručky pro hodnotitele...” (finální verze schválena 30.4. 2021)

Vliv „Příručky“ – výstup prac. skupiny doc. Machana

H19, bez Příručky

H21, s Příručkou

Příručka rozšířila slovní popis jednotlivých stupňů hodnocení u výsledků hodnocených podle kritéria společenská relevance, lépe definovala, co lze považovat za špičkový aplikovaný výzkum

Srovnání H19 a H21 ale ukazuje, že na výsledné hodnocení má (zatím) minimální vliv

Minimální vliv „Příručky“ – důvody?

- „Setrvačnost“ hodnotitelů, nedostatečná informovanost
- Převážná většina hodnocení byla v pořádku i bez Příručky
- Jaký je tedy důvod rozdílu mezi průměrnou známkou udělenou podle kritéria Společenská relevance a kritéria Přínos k poznání?
  - Pravděpodobně „měkčí“ hodnotící stupnice u kritéria Přínos k poznání
    - (3) Výsledek, který je z hlediska originality, významu a obtížnosti získání **mezinárodně uznávaný**.
    - (4) Výsledek, který je z hlediska originality, významu a obtížnosti získání **národně uznatelný**.
  - Formálně v podstatě jakýkoliv výsledek publikovaný v zahraničním časopisu, který prošel peer-review, lze považovat za mezinárodně uznávaný...
    - Korekce stupnice hodnocení?

Zlepšování kvality hodnocení - Hodnotitelé

- Základní pravidla pro hodnotitele (poprvé v H20, hodnotitel vidí vždy)
- Rozšířená pravidla pro hodnotitele (H22)
  - Reflexe výstupů pracovní skupiny doc. Machana
- Komentovaná PowerPoint prezentace pro hodnotitele (H22)
  - Reflexe výstupů pracovní skupiny doc. Machana
- Rozšiřování databáze hodnotitelů
  - Odborníci z (české) aplikační sféry
  - Umělecké vysoké školy
  - Obranný a bezpečnostní výzkum
- Vztah panelista – hodnotitel
  - Zdůrazněna nutnost posudky detailně číst a vracet hodnotitelům k přepracování
    - Od H22 se výsledek hodnocení stejně dvěma hodnotiteli automaticky neuzavírá
  - Vícestupňová kontrola hodnocení (panelista – předseda – koordinátor – garant KHV)

Krise hodnotitelů...

- **Stop the peer-review treadmill. I want to get off**
  - *Nature* **614**, 581-583 (2023)
- **The increasing problems with reviewer fatigue and distrust need to be considered**
  - G. Sivertsen, The new European reform of research assessment, R-QUEST Policy Brief no. 7 (2022)

Zlepšování kvality hodnocení - Panely

- Detailní „školení“ panelistů a předsedů panelů před hodnocením
- Zvýšení počtu panelistů v některých panelech
  - Max. 100 výsledků na jednoho panelistu
  - Oborové rozdělení panelistů uvnitř FORDu
- Důraz na panelové hodnocení ve sporných případech
  - Nízký podíl instituce na výsledku (hodnocení „N“, zavedeno od H19)
  - Udělení nejnižšího hodnocení
    - Nekvalitní
    - „technická 5“, zavedeno od H22 za účelem odlišení nekvalitního výsledku od nedodání podkladů
- Vztah panelista – hodnotitel
  - Zdůrazněna nutnost posudky detailně číst a vracet hodnotitelům k přepracování
    - Od H22 se výsledek hodnocený stejně dvěma hodnotiteli automaticky neuzavírá
  - Vícestupňová kontrola hodnocení (panelista – předseda – koordinátor – garant KHV)

Podíl VO na výsledku, hodnocení „N“

- Hodnocení N je rezervováno pro případ, kdy podíl předkládající VO na výsledku není dostatečný
  - **Hodnocení N lze použít pouze a jen pro tento případ**
- Garant M1 **před odesláním hodnotitelům** zkontroluje podíl předkládající VO na výsledku
  - Může být oborově specifické
- Pokud garant shledá, že podíl VO je marginální, navrhne známku N a výsledek neodesílá hodnotitelům
  - Kontrola, zda VO případný nízký podíl vysvětlila
- Před uzavřením známky informuje předsedu a další oborové panelisty
- Pokud předseda a oborové panelisté návrh schválí, výsledek je uzavřen s hodnocením N (neodesílá se k hodnocení)
- Garant podrobně zdůvodní hodnocení N

Podíl VO na výsledku, hodnocení „N“

- Hodnotitelé mají možnost se k podílu VO vyjádřit, **ale nesmí tuto skutečnost zahrnout do hodnocení**
  - Pokud jsou připomínky hodnotitelů k podílu VO oprávněné, je možné hodnocení „N“ udělit ex post
- Kalibrace hodnocení „N“ před začátkem hodnocení
  - Může být oborově specifické
  - Humanitní vědy – v H21 bylo využito poprvé, ne vždy správně (námitky)

Podíl VO na výsledku, hodnocení „N“

María Agustina Domínguez-Martín^{1,2,3,11}, Paul V. Sauer^{4,5,11}✉, Henning Kirst^{2,3}, Markus Sutter^{1,2,3},
David Bina^{6,7}, Basil J. Greber^{3,4,10}, Eva Nogales^{3,4,5,8}, Tomáš Polívka⁶ & Cheryl A. Kerfeld^{1,2,3,9}✉

Autoři z předkládající VO provedli kompletní matematické modelování přenosu energie v celém komplexu na základě struktury zjištěné ostatními kolegy. Rozšíření práce o matematický model umožnilo spojit strukturu s konkrétní funkcí proteinového komplexu a zásadně přispělo k definitivnímu odhalení mechanismu funkce celého komplexu, který byl téměř dvacet let předmětem diskuzí.

Elizângela H. Fragal,^{a,b} Vanessa H. Fragal,^{a,b} Xiaoxi Huang,^b Alessandro C. Martins,^{a,b} Thelma Sley P. Cellet,^a Guilherme M. Pereira,^a [REDACTED]^c Adley F. Rubira,^a Rafael Silva^{a*} and Tewodros Asefa^{b,d*}

Zdůvodnění:

Předkládající instituce je v seznamu deseti autorů zastoupena pouze jedním autorem, který není ani prvním ani korespondujícím autorem. Jelikož předkládající instituce tuto skutečnost nijak specificky nezdůvodňuje, přínos předkládající instituce na výsledku nelze považovat za nijak významný a výsledek nebude v M1 hodnocen.

Zdůvodnění přínosu výsledku

Nevhodné/nejasné:

The turnover in the area of the paper presented article (which was the initial result in this subsequently widely applied area), including the results of both contract and collaborative research and research projects, exceeding 15 million CZK.

Správné:

The results described in the presented article have led to contract and collaborative research with companies XX and YY, in total exceeding 15 million CZK.

...na trh bylo dodáno 189 ks modulů, což představuje 1160 m² instalované membrány...

Úplnost podkladů

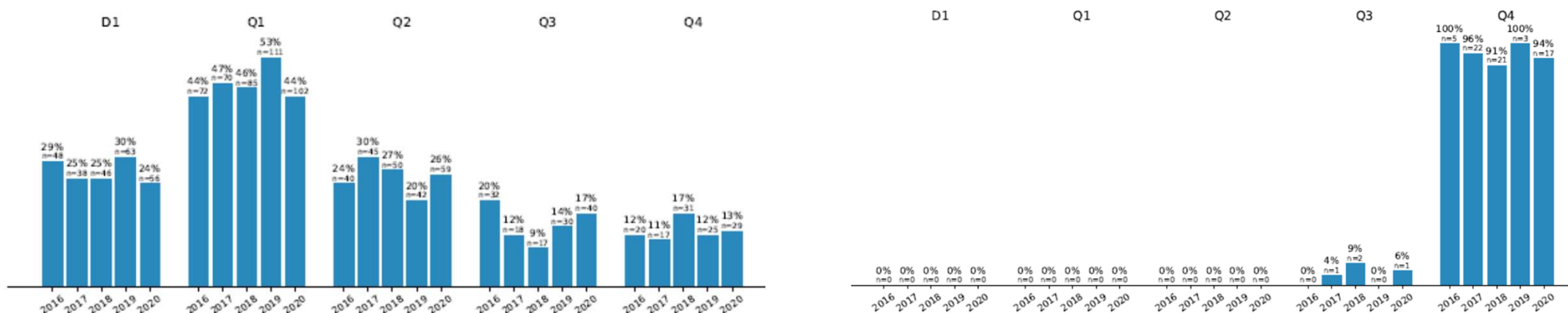
- Dodané podklady neumožňují objektivní hodnocení
  - Výsledek zcela chybí
  - Je dodán pouze formální popis výsledku (např. u aplikovaných výsledků z důvodu utajení)
  - Odkaz vede na web, kde výsledek nelze najít
  - Odkaz vede na placené stránky (výsledek není volně přístupný)
- Garant M1 navrhne vyřazení výsledku z hodnocení
- Pokud předseda a oborové panelisté návrh schválí, **výsledek je uzavřen s hodnocením 5** (neodesílá se k hodnocení, „technická 5“)
- Garant podrobně zdůvodní proč výsledek nebyl k hodnocení odeslán
- Předseda shromáždí „technické 5“ za celý panel a po ukončení hodnocení pošle koordinátorovi

Modul M2

- Bibliometrické profily VO
  - V každém FORDu výsledky rozděleny do kvartilů podle AIS časopisů, kde byly publikovány (D1, Q1, Q2, Q3, Q4)
- V některých panelech ještě doplňková analýza z databáze Scopus
  - Nakonec odmítnuto všemi panely s výjimkou OP6 (Humanitní vědy)
- Od H21 navíc doplňková analýza autorů z RIV
  - Poskytuje hrubý odhad „oborové kapacity“ dané instituce
- Do budoucna postupné snižování váhy M2
  - Do jisté míry manipulovatelný
  - Nezasahuje rovnoměrně všechny oborové skupiny
  - Problematický ve světle aktuální nadprodukce vědeckých výsledků (důsledek Open Access)

Modul M2: Bibliometrické profily a Q4...

- Zákaz publikování v časopisech zařazených do Q4?

- V rozumné míře v pořádku, panelisté by se měli dívat, v jakých Q4 časopisech daná instituce publikuje (lokální časopisy v češtině, specifické obory...)
- Vědecké publikování v českém jazyce je žádoucí pro zachování/rozvoj české vědecké terminologie
  - Je v plánu zařazení do Modulu 3 (Společenská relevance)
  - Lokální časopisy WoS vs. non-WoS (např. Chemické listy vs. Čs. Čas. Fyz.)
- Problém „malých oborů“ (např. jaderná chemie)
  - Časopisy zaměřené na tyto obory často nemají šanci proniknout do vyšších kvartilů (Q1/Q2)

Modul M1: Doplnující (posilující) kvóta pro nebiblio

- 5 % objemu nebibliometrizovatelných výsledků **uplatněných v posledním roce** (= předaných do RIV s předchozím rokem uplatnění)
- Naplnění této kvóty není povinné a některé VO tuto kvótu nenaplní
- Důvody?
  - Nemají dostatek kvalitních výsledků této kategorie
  - Kvóta je příliš vysoká z důvodu velkého počtu nebiblio výsledků v RIV
  - Různý přístup různých VO k vykazování výsledků do RIV
    - Vykazujeme vše, co z veřejných prostředků vyprodukujeme (abstrakta, přednášky, poster, exkurze, dílčí výsledky...), typicky jako výsledky typu O – ostatní
    - Vykazujeme jen to, co považujeme za skutečně hotové vědecké výsledky
  - Toto jednoznačně ukazuje, že výše doplňující kvóty významně manipulovatelná
- Řešení?
  - Jiný způsob stanovení doplňující kvóty (oborové kapacity, konkrétní oborové zaměření dané VO,...)

Open Access a M17+

- Problém s expanzí OA časopisů
  - Nízká kvalita peer-review procesu, nedůvěryhodné
- Zásadní rozpor: OA často vyžadován poskytovateli (Horizon, EU,...) vs. OA v časopisech pochybné kvality
  - Nelze posuzovat bibliometricky, jediná možnost je přímá kontrola/hodnocení konkrétních výstupů
  - Kapacitně neřešitelné
- Doporučení KHV k publikování v časopisech nakladatelství MDPI:

KHV nezpochybňuje kvalitu některých časopisů vydávaných nakladatelstvím MDPI, zejména těch, které byly založeny před více než deseti lety, mají ve svých oborových skupinách již zavedené místo a často patří do prvního kvartilu v daném oboru. Nicméně **upozorňujeme na problematické vydavatelské praktiky MDPI spočívající ve vydávání obrovského množství speciálních čísel**. KHV nabádá k obezřetnosti jak při zasílání publikací do těchto speciálních čísel, tak zejména při přijímání výzev k editaci speciálních čísel v nakladatelství MDPI. KHV bude v budoucnu usilovat o **monitoring publikační aktivity ve speciálních číslech MDPI jako dalšího podpůrného parametru vstupujícího do bibliometrického hodnocení** výsledků výzkumných organizací.